

OY FISKARS AB

**Vuoden 1970 toimintakertomus,
yhtiön 87. toimintavuosi**

OY FISKARS AB

Vuoden 1970 toimintakertomus, yhtiön 87. toimintavuosi

Yleistä

Kulunut vuosi oli maan taloudellisen kehityksen kannalta korkeasuhdannevuosi. Teollisuustuotanto, kulutus ja investoinnit nousivat uusiin huippulukemiin. Vuoden jälkimmäisen puoliskon aikana alkoi siinä määrin esiintyä ylikuumenemista, että finanssi- ja luottopolitiikkaa jouduttiin pikaisesti muuttamaan, vaikka nämä toimenpiteet eivät enää voineetkaan estää vakavaa vajuusta maamme kauppatasteessa vuonna 1970.

Yksityistä kulutusta oli voimistamassa odottamattoman suuri reaalipalkkojen nousu. Näiden arvioidaan yhteensä nousseen 5—6 %:lla, ja metalliteollisuuden samoin kuin Fiskarsin tuntipalkkalaisten osalta nousu on ollut huomattavasti suurempaakin.

Yhtiön useimpien tuotteiden kysyntä ylitti kauttaaltaan tuntuvasti yhtiön tuotantokyvyn. Yhtiö ei siten täysin päässyt hyötymään esiintyneestä suhdanteiden paranemisesta, mikä puolestaan johti voimakkaaseen tuonnin lisäykseen yhtiön eri toiminta-aloilla. Mainitakoon, että tuontitavaroiden hinnat usein olivat korkeampia kuin mitä yhtiö jossain määrin epäjohdonmukaisen hintasäännöstelyn seurauksena saattoi omista tuotteistaan saada.

Laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti vuoden aikana on tehty huomattavia investointipäätöksiä, joiden vaikutukset kuitenkin tuntuvat vasta muutamien vuosien kuluessa täysivoimaisina sekä kotimaan että ulkomaan kysynnän tyydyttämisessä.

Yhtiön samoin kuin yhtymän toiminta oli tuloksiltaan tuntuvasti aikaisempaa parempi, vaikkakaan oma teollisuustoiminta ei vielä ilman kommandiittiyhtiö Aminneforsista saatujen, sopimukseen perustuvien tulojen apua pysty saavuttamaan asetettuja päämääriä. Positiivisen kehityksen lasketaan kuitenkin jatkuvan pääasiassa yhtiön toimintaan kohdistuvien rakenne-

muutosten ja tehtyjen investointien kasvavan vaikutuksen avulla.

Vakava varaus tulevan kehityksen suhteen on kuitenkin tehtävä niin kauan kuin sisäpoliittiset mielite-eroavaisuudet johtavat huolestuttavaan epävarmuuteen mm. hinta- ja palkkarintamalla sekä tähän liittyvään rauhattomuuteen työmarkkinoilla. Metalliteollisuuden osalta tilanne kärjistyi 8. 2. 1971 puhjeneeseen lakkoon, joka tätä kirjoitettaessa on kestänyt 5 viikkoa.

Myynti

Yhtiön tehtaiden toiminta oli voimakkaan kysynnän ansiosta erittäin vilkasta. Myynti suuntautui suurelta osin sellaisille markkinoille ja sellaisiin tavararyhmiin, joiden osalta parhaillaan suoritetaan uustuotanto-investointeja.

Yhtiön ulkopuolinen myynti nousi 130,0 milj. mk:aan ylittäen edellisen vuoden 112,9 milj. mk:n myynnin 15 %:lla. Omien tuotteiden bruttomyynti rahteja ja alennuksia vähentämättä sekä ilman yhtiön kautta tapahtuvaa raaka-ainemyyntiä lisääntyi kuitenkin 24 %:lla, kun vastaava lisäys vuonna 1969 oli 21 %.

Yhtymän koko vuosivaihto oli 154,2 milj. mk, mistä määrästä viennin osuus oli 34,7 milj. mk eli 22 %. Lisäystä vuoteen 1969 verrattuna oli 17 % ja viennin osalta jopa 48 %.

Yhtiön teollisuusalojen osalta on vuoden aikana tapahtunut volyymien lisäys arvioitu n. 13 %:ksi, ja pääasiassa raaka-aineiden hankintahintojen noususta johtuvat hinnankorotukset ovat määrältään n. 11 %.

Yhtymän tilauskanta oli vuoden vaihteessa 7 % edellisen vuoden tasoa korkeampi, ja vuoden viimeisten kuukausien aikana oli havaittavissa hiljalleen alkavaa kysynnän heikkenemistä.

Ulkopuolinen myynti ja vienti (1.000 mk)	1970		1969	
	yhteensä	josta vienti	yhteensä	josta vienti
Pohjan teollisuusryhmä	28.731	9.318	25.547	6.872
Teräsmanufaktuuriryhmä	44.916	2.755	34.312	1.976
Konepajateollisuusryhmä	25.245	1.738	19.568	1.019
Toiminnalliset yksiköt	26.730	12.532	21.530	9.207
Bruttomyynti	125.622	26.343	100.957	19.074
Raaka-ainemyynti ./.. vuosi- ja yhtymä- alennukset ym.	+ 4.425		+ 11.941	
Vuosivaihto	130.047	26.343	112.898	19.074
Tytäryhtiöt Bruttomyynti	24.015	8.315	19.228	4.400
Raaka-ainemyynti ./.. vuosi- ja yhtymä- alennukset ym.	+ 123		+ 47	
Vuosivaihto	24.138	8.315	19.275	4.400
Yhtymän vaihto	154.185	34.658	132.173	23.474

Henkilökunta

Yhtiö on vuoden kuluessa pyrkinyt parantamaan henkilökunnalle jaettavaa informaatiota. Koska henkilökunta on sijoittuneena moneen eri tehtaaseen, aiheutuu tästä tiettyjä ongelmia, joihin on pyritty kiinnittämään erityistä huomiota.

Sisäisestä informaatiosta huolehditaan mm. 8–10 kertaa vuodessa ilmestyvän "F-kuulumisia" sekä 4 kertaa vuodessa ilmestyvän "Fiskars-tiedotuksia" -lehtisen avulla. Lisäksi tapahtuu suullista informaatiota tuotantokomiteoiden kautta.

"Fiskars-tiedotuksissa" mainittu, kolmessa yhtiön tehtaassa suoritettava yhteistyökokeilu kuuluu myös osana sisäisen suhdetoiminnan kehittämiseen. Todetakaan kuitenkin, että sisäisen suhdetoiminnan kehittäminen vaatii runsaasti aikaa, ja yhä kasvavat vaatimukset takaavat sen, että alalla aina tulee riittämään tehtäviä.

Tuotanto- ja työturvallisuuskomiteat ovat vuoden aikana vaikuttaneet lain ja sopimusten edellyttämällä tavalla. Vaikka tällaisen toiminnan tuloksia ei suoranaisesti voi mitata, toivoo yhtiö, että suurempi toimeliaisuus tässä suhteessa johtaisi laajaan ja hyödylliseen yhteistoimintaan yhtiön ja sen henkilökunnan välillä.

Työtapaturmissa menetettyjen työtuntien määrä on noussut edelliseen vuoteen verrattuna. Missä määrin tämä asiointi johtuu lisääntyneestä henkilökunnan liikkuvuudesta, ei kuitenkaan voida varmuudella todeta.

Yhtiö, kuten metalliteollisuus yleensäkin, on kärsinyt työvoimapulaa useilla tehtailla. Mahdollisuudet konekapasiteetin täydelliseen hyväksikäyttöön lisätyn vuorotyön avulla ovat siten olleet huonot.

Liikkuvuus yhtiön henkilökunnan keskuudessa on ollut suuri. Epätavallisen suurella liikkuvuudella saat-

taa olla monia valitettavia seurauksia, kuten yhtiö kuluneen vuoden aikana on saanut todeta.

Häiriintynyt työrauha eräissä yhtiön tehtaissa kuvasti koko vuoden ajan metalliteollisuudessa vallinnutta rauhattomuutta. Lakkoina menetettiin 16.837 työtuntia, kun vastaava menetys vuonna 1969 oli vain 2.321 tuntia. Mainitusta ajasta oli 13.874 työtunnin menetys seurausta Jokioisissa maaliskuussa 1970 sattuneesta laittomasta lakosta.

Lähinnä siitä syystä, että yhtiö lopetti toiminnan Oulun Rautateollisuudessa 31.12.1970 sekä huonekaluvalmistuksen Billnäsissä, yhtiön henkilökunnan määrä laski 158 hengellä, niin että se vuoden lopussa oli 2.832. Yhtymän henkilökunnan määrä oli vuoden vaihteessa 3.314 henkeä, kun se vuotta aikaisemmin oli ollut 3.473.

Organisaatio

Yhtymän organisaatiota on edelleenkehitetty yhtiön hallituksen määräämien suuntaviivojen mukaisesti. Metalliteollisuudessa on pyritty vastuun jakamiseen toisaalta keskittyneen kaupallisen sektorin ja toisaalta kolmeen operatiiviseen teollisuusryhmään jaetun, hajasijoitetun tuotannon välillä.

Yhtymän keskitettyjä toimintoja kuten taloutta, projektisuunnittelua sekä juridisia ja henkilökunta-asioita on pyritty vuoden kuluessa tehostamaan.

Metalliteollisuudesta toiminta-alaltaan ja -muodoltaan poikkeavat yksiköt on erotettu ns. toiminnallisiksi yksiköiksi, mikä käytännössä merkitsee, että ko. yksiköt vastaavat sekä myynnistä että valmistuksesta. Organisaatiokaavio viimeisellä sivulla.

Investoinnit

Oy Fiskars Ab:n vuosina 1969–70 suorittamista investoinneista tuli metalliteollisuuden osalle 78 % ja muille toiminnan aloille loput 22 %.

Vuoden aikana yhtymän investoinnit nousivat 8,0 milj. mk:aan jakaantuen seuraavasti:

Oy Fiskars Ab	7,0 milj. mk
Salon Sähkö- ja Konetehdas Oy	0,7 ” ”
Turun Veneveistämö Oy	0,3 ” ”
	8,0 milj. mk

Yksittäisistä projekteista mainittakoon seuraavat:

Vuoden aikana toteutettiin mm. seuraavat suunnitelmat:

- Kellokoskella aloitettiin uusi öljytynnyreiden valmistuslinja ja perustettiin sarananvalmistuksen sinkityslaitos
- puutavaran lajittelulaitos Skogbyn Sahalla sekä sisäisiin kuljetuksiin käytettävän kaluston uudenai-kaistaminen
- uudet valmistustilat Haikan kehyslistatehtaassa 50 %:n kapasiteetin lisäystä silmällä pitäen
- Turun Veneveistämön tehdashallin lisärakennus

Työn alaisina ovat seuraavat isohkot suunnitelmat:

- kettingintuotannon kauttaaltaan tapahtuva uuden-aikaistaminen Loimaalla uusien koneiden ja uuden, jo vuoden vaihteessa valmistuneen tehdashallin muodossa
- ruuvitehdas Metran laajennusvaihe I, johon kuuluu tehdashalli sekä pintakäsittely- ja konekalustoa
- kylmätysssäysoaston uudenai-kaistaminen Suomen Pultissa ja uusi tehdashalli
- Hienotaetehtaan uusi saksitehdas rakennuksineen, koneineen ym. varusteineen
- Lehtijousitehtaan laajentaminen aurojen komponenttien ym. valmistusta varten.

Raaka-aineiden hankinta

Kautta maailman vallinnut korkeasuhdanne johti, tosin suhteellisen myöhään, huomattaviin hinnankorotuksiin konepajateollisuuden joidenkin komponenttien, alihankkijatoimitusten, kaikkien muovituotteiden sekä veneveistämössä käytettävien osien ja tarvikkeiden osalta.

Teräksen kohdalla olivat toimitusajat yleensä epätavallisen pitkiä vuoden loppuun asti, mikä ei kuitenkaan Fiskarsin osalta johtanut mihinkään toiminnan häiriöihin, koska valmistus etupäässä perustui OVAKO-ryhmän toimittamaan teräkseen, jota mainittu ryhmä pystyi toimittamaan täysin moitteettomalla tavalla.

Kommandiittiyhtiö Äminneforsin kanssa solmittu pitkäaikaissopimus osoittautui myös vuonna 1970 sekä toimitusten että hintojen kannalta edulliseksi ja taloudellisesti varsin suotuisaksi.

Tuotantolaitokset

Pohjan teollisuusryhmä on saanut todeta kysynnän kuluneen vuoden aikana olleen vilkasta useimpien tuotteittensa osalta sekä kotimaassa että vientimarkkinoilla. Työllisyys on siten voitu pitää korkeana, ja ryhmän toiminnan tulos on entistä parempi huolimatta Billnäsin kohdalla sattuneesta epätydyttävästä kehityksestä. Aurojen valmistus Fiskarsin Konepajalla ansaitsee erikoismaininnan hyvästä tuloksen kehityksestä.

Jousituotannossa on vuonna 1969 tapahtuneen voimakkaan tonnimääräisen lisäyksen (40 %) jälkeen tapahtunut hienoista vähenemistä, mikä osittain on seurausta eräiden tuotteiden valmistuksen siirtämisestä Jousitehtaalta Inhaan.

Teräsmanufaktuuri-ryhmän volyymin lisäysmahdollisuuksia haittasi kapasiteetin puute. Tästä huolimatta päästiin kuitenkin 9 %:n tonnimääräiseen lisäykseen taloudellisen tuloksen samalla parantuessa voimakkaasti.

Käynnissä olevat suuret investointisuunnitelmat ovat noudattaneet alkuperäistä aikataulua eivätkä ne ole vielä ehtineet vaikuttaa vuoden 1970 tulokseen.

Konepajateollisuusryhmän osalta on ollut havaittavissa parantumista niissä tehtaissa, joissa tavara-valikoimaan kohdistetut toimenpiteet tai investoinnit jo ovat ehtineet vaikuttaa.

Tulos on ilahduttavasti noussut Inhan tehtailla, jotka osittain ovat saaneet elinvoimaisen tavaravalikoiman lisäyksenä Jousitehtaalta ja osittain vuoden 1971 alusta saavat tuotantokelpoiset tuotelajit lopetetusta Oulun-teollisuudesta. Samaa voidaan sanoa Kellokoskesta, missä markkinoiden muutoksen vaatimat toimenpiteet tehtaan volyymin suhteen myös johtivat toivottuun tuloksen paranemiseen.

Fiskarsin elektroniikkaosasto ei onnistunut saavuttamaan budjetoitua myynninlisäystä, mutta pääsi kuitenkin 61 % edellisvuotista suurempaan liikevaihtoon. Tämä lisäys oli suurimmaksi osaksi mikroaalto-uunien ja voimaelektroniikan ansiota.

1. 1. 1971 alkaen Salon Konepaja ja valimo liittyvät emäyhtiöön, kun sensijaan tytäryhtiö Salon Sähkö- ja Konetehdas Oy jatkaa toimintaansa enää yksinomaan sähkönjakelijana. Vuoden 1970 aikana sähkönjakelu lisääntyi Salossa 18 %.

Fiskars Elektroniikka erotettiin konepajaryhmästä 1. 1. 1971, minkä jälkeen se muodostaa ns. erillisen yksikön selvästi rajatulla elektroniikkasektorilla.

Kiinteistöhallintoon kuuluva maatalousosasto koki valitettavan muutoksen, kun yhtiön runsaslypsyinen ayrshire-karja jouduttiin kokonaisuudessaan teurastamaan maidolle määrättyjen markkinointimaksujen takia. Tämä merkitsi loppua yli 130 vuotta kestäneelle karianjalostukselle Fiskarsissa. Myös peltoviljely oli pakko suunnata uusille urille, kun markkinointimaksut tekivät vehnän viljelyn kannattamattomaksi.

Fiskarsin sähköosaston jakelu kasvoi 3 % oman sähköntuotannon noustessa 1 %.

Ne toiminnot, jotka suoraan palvelevat vain Pohjan teollisuusryhmää, siirretään 1. 1. 1971 alkaen yhdeksi

osastoksi nimeltä Pohjan yleinen. Kiinteistöhallinnon konttori jää Fiskarsiin.

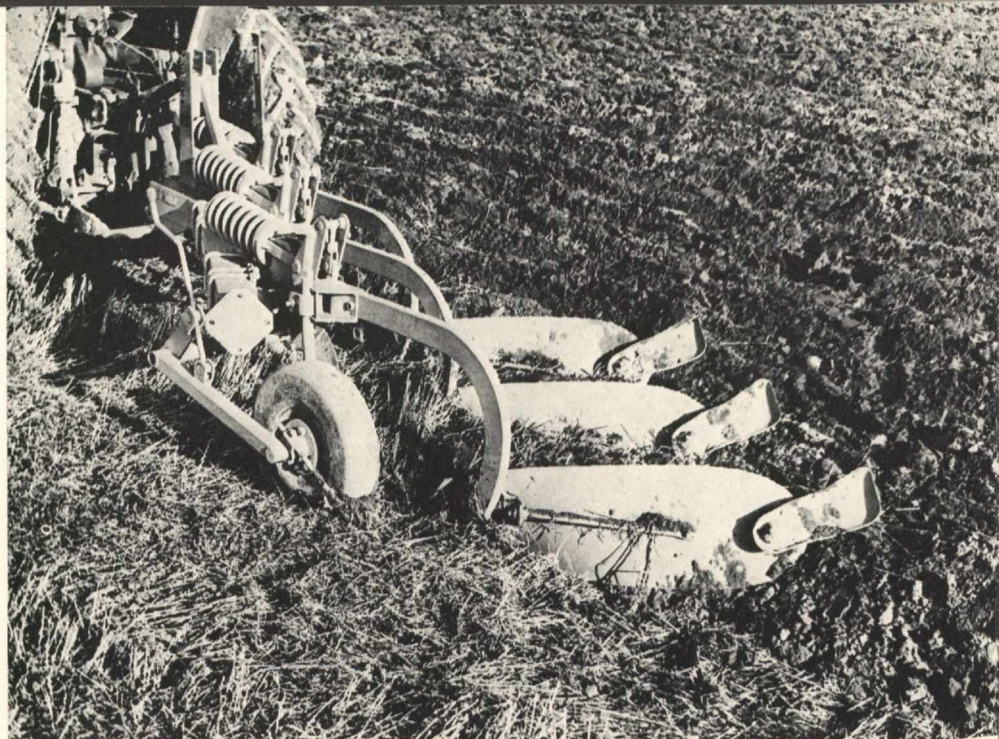
Metsäosaston toimesta laadittiin uusi metsätalous-suunnitelma vuosiksi 1971–80. Vuoden hakkuut omasta metsästä olivat 27.200 k-m³ ilman kuorta, kun vastaava luku vuonna 1969 oli 32.900 k-m³. Puutavaran toimitukset sahalle osasto hoiti suunnitelmien mukaisesti.

Skogbyn Saha saavutti sille asetetun tuotantotavoitteen sahausten ollessa 40.950 m³ (8.765 std). Uusi puutavaran lajittelulaitos oli toiminnassa vuoden alusta alkaen ja edesauttoi kannattavuuden nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Tulokseen vaikutti kuitenkin negatiivisesti se seikka, että sahatavaran hinnat kotimaassa ovat vakauttamiseen liittyvien sopimusten mukaisesti olleet jäädytettynä vuoden 1967 tasolle huolimatta kantohintojen voimakkaasta kohoamisesta.

Haikan kehyslistatehdas ei onnistunut lisäämään volyymiään uusiin tiloihin siirryttäessä sattuneiden odottamattomien hankaluuksien takia. Vasta viimeisen vuosikolmanneksen aikana yksikkö pääsi suunniteltuun valmistusvauhtiin.

Tammisaaren muovitehdas pääsi, toimintaa haittaavista, raaka-ainepulasta johtuvista vaikeuksista huolimatta huomattavaan myynnin lisäykseen, joka oli kokonaista 40 %, ja sitä vastaavaan tuloksen nousuun. Tuotantovalikoimaa on vuoden aikana harvennettu, ja suunniteltu painopisteen sijoittaminen omiin erikoistuotteisiin on osoittautunut hedelmälliseksi.

Tytäryhtiö **Turun Veneveistämö Oy** saavutti ja jopa ylitti budjettinsa lähinnä suurien veneiden kuten Finnclipperin ja Finnrosen ansiosta, mitä oli edesauttamassa siirtyminen uusiin valmistustiloihin. Myynnistä menee vientiin 69 %, mistä määrästä yli puolet EFTA-alueen ulkopuolelle. Myynnin kasvu oli kokonaista 55 %, vaikka lasikuituveneiden ylituotanto ja erityisen heikot USA:n markkinat ovatkin viime aikoina aiheuttaneet suuria vaikeuksia monille pohjoismaisille veistämöille.

Uusi täysautomaattinen AGROMAT aura, Fiskarsin Konepaja.

Lasikuituvahvisteisia putkieristyslementtejä, Tammi-
saaren Muovitehdas.

FINNROSE meriristeilijä, pituus 11,35 m., Turun Vene-
veistämö Oy.

POLYPARK muovipuuparketti, Muovipuutehdas, Billnäs.

Omaisuuustase

31. 12. 1970

31. 12. 1969

VASTAATAVAA

Varsinainen omaisuus

Rahoitusomaisuus

Rahat ja pankkisaatavat	1.040.832,40		215.081,37	
Saamavekselit	1.656.967,75		1.282.552,48	
Myönnettyt lainat	34.037.764,40		46.391.290,50	
Tilisaatavat	36.024.305,07	72.759.869,62	30.902.270,71	78.791.195,06

Vaihto-omaisuus

Valmisteet	15.714.524,00		14.822.204,00	
Raaka- ja tarveaineet	9.532.622,00	25.247.146,00	8.420.164,00	23.242.368,00

Käyttöomaisuus

Maa-alueet

arvo 1. 1.	15.874.354,15		15.733.377,59	
lisäys	210.085,57		169.913,56	
vähennys	35.124,00		28.937,00	
arvonkorotus	8.984.184,28	25.033.500,00	—	15.874.354,15

Rakennukset

arvo 1. 1.	21.691.249,46		22.282.148,33	
lisäys	2.088.552,15		505.321,13	
vähennys	338.551,13		6.089,00	
poisto	1.713.464,00	21.727.786,48	1.090.131,00	21.691.249,46

Koneet, kalustot ja kuljetusvälineet

arvo 1. 1.	6.902.852,66		36.278.473,77	
lisäys	4.679.461,53		3.018.019,02	
vähennys	162.593,69		31.757.231,13	
poisto	2.000.580,00	9.419.140,50	636.409,00	6.902.852,66

Indeksikorotukset ja kurssitappiot

arvo 1. 1.	7.542.527,13		9.428.159,13	
poisto	1.885.632,00	5.656.895,13	1.885.632,00	7.542.527,13

Arvopaperit

arvo 1. 1.	3.461.841,76		3.360.190,12	
lisäys	722.920,00		743.662,20	
vähennys	54.135,00	4.130.626,76	642.010,56	3.461.841,76

Käyttöomaisuus yhteensä

65.967.948,87	55.472.825,16
---------------	---------------

Siirtyvät erät

781.542,25	1.168.256,65
mk 164.756.506,74	mk 158.674.644,87

Tulostase

KULUT

1. 1.—31. 12. 1970

1.1.—31. 12. 1969

Varsinaiset kulut

Palkat	33.447.428,96		31.052.084,09	
Palkkasivukustannukset	9.087.491,01		7.577.026,47	
Vuokrat	706.103,36		687.784,25	
Korkokulut	10.851.133,09		10.946.273,18	
Verot	549.940,24		(565.705,18) *	
Poistot	5.599.676,00		3.612.172,00	
Muut varsinaiset kulut	6.757.796,15	66.999.568,81	6.970.448,93	60.845.788,92

Tilivuoden voitto

784.862,97	565.704,89
------------	------------

mk 67.784.431,78	mk 61.411.493,81
------------------	------------------

Vuosivaihto:

mk 130.047.233,00	mk 112.897.618,06
-------------------	-------------------

* kirjattu käyttörahastoon

31. 12. 1970

31. 12. 1969

VASTATTAVAA

Vieras pääoma

Lyhytaikainen

Velkavekselit	39.564.611,60		55.772.314,90	
Tilivelat	13.356.277,77		13.700.976,41	
Pankkivelat	—	52.920.889,37	1.469.433,23	70.942.724,54

Pitkäaikainen

Kiinnelainat	19.184.896,26		21.533.970,13	
Obligaatiolainat	4.800.000,00		6.200.000,00	
Muut pitkäaikaiset lainat	54.392.482,48		35.775.579,44	
Debentuurilainat	4.681.815,00	83.059.193,74	5.135.350,00	68.644.899,57
Vieras pääoma yhteensä		135.980.083,11		139.587.624,11

Siirtyvät erät

2.960.627,33	2.618.458,87
--------------	--------------

Oma pääoma

Osakepääoma	10.556.000,00		10.556.000,00	
Vararahasto	2.487.344,51		2.434.432,03	
Muut rahastot	11.933.616,49	24.976.961,00	2.949.005,05	15.939.437,08

Voitto

Jäännös edellisiltä vuosilta	53.972,33		— 36.580,08	
Tilivuoden voitto	784.862,97	838.835,30	565.704,89	529.124,81
Oma pääoma yhteensä		25.815.796,30		16.468.561,89

mk 164.756.506,74	mk 158.674.644,87
-------------------	-------------------

Kiinnitykset ja asetetut pantit

mk 35.543.875,00	mk 36.256.213,00
------------------	------------------

TUOTOT

1. 1.—31. 12. 1970

1. 1.—31. 12. 1969

Varsinaiset tuotot

Tuotot liikkeen harjoittamisesta	61.528.493,95		55.723.425,92	
Korkotuotot	4.581.153,16		4.047.295,23	
Muut varsinaiset tuotot	1.674.784,67	67.784.431,78	1.640.772,66	61.411.493,81

mk 67.784.431,78	mk 61.411.493,81
------------------	------------------

FISKARS-YHTYMÄ
Organisaatio 1. 1. 1971

